

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsa torek in soboto ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejetan ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Velturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Macedonsko vprašanje.

Pod tem naslovom je priobčil »Slovenec« z dne 6. junija članek, v katerem objavlja razgovor svojega dopisnika z vodjem ustašev Boris Sarafovom, in ki se tako-le glasi:

Zadnji čas tudi vnanje časopisje pogosteje piše o novem vstanku v Macedoniji. Želeč, da se sam prepričan o istinosti teh poročil, odpeljal sem se v Sofijo, kjer bivajo vsi voditelji in duše lanskega narodnega gibanja.

Obiskal sem izprvo prvega macedonskega borca in predstavnika notranje macedonske organizacije, Borisa Sarafova, katerega glas je v tem vprašanju najmerodajniši. Gospod Sarafov se je rad odzval moji prošnji; sinoči 2. jun. ob 7. uri sva se sešla v elegantni pivnici »Grand hotela«, kjer sem ga čakal v društvu bivšega srbskega konjiškega poročnika Novakovića, ki je sedaj član v komitetu tudi Matije Gerova Uroševa, kateri je desna roka Sarafova.

Sarafova sem spoznal pred meseci v Belgradu, kjer je name napravil utis ljubeznivega in prijetnega človeka v razgovoru. On je toliko navdušen za idejo svobodne Macedonije, da že v razgovoru o tem vprašanju navduši tudi poslušalca. Mlad je še, ima komaj 28 let; rojen je v Libjakovu, solunskem vilajetu. Ko je dovršil šole v Bolgariji in vojno učilišče, postal je častnik; l. 1895. je kot poročnik odšel k macedonskim vstašem, kjer se je proslavil. Od l. 1896. do 1900. je bil predsednik macedonskega komiteja, a celo lansko leto je s svojo četo bival v okolici Bitolja.

Kot inteligenten človek in dober vojak je Sarafov organizoval narodno gibanje v Macedoniji. Notranja macedonska organizacija je vrlo urejena, a vse je delo Sarafova, kateremu je pomagal Delčev. Boris Sarafov je s svojim junaštvom, požrvovalnostjo in zaslugami za Macedonijo danes v Macedoniji to, kar je bil srbski kraljevič Marko. On je oseba, kateri Macedonci danes največ zaupajo, dobro vedoč, da hoče s svojimi hrabrimi tovariši ali poginiti ali v boju osvoboditi Macedonijo turškega jarma. Toliko v pojasnilo, da znate ceniti to, kar mi je Sarafov prijazno zaupal za bratski narod slovenski.

Prvo vprašanje moje je bilo: Koliko je istine na tem, kar pišejo

listi, da se skoro zopet prične vstaja v Macedoniji.

Je istina, odgovori Sarafov, mi se pripravljamo, dasi smo doslej bili pasivni. Mnoge naše čete so v Macedoniji, a ne delajo in se ne gibljejo, dokler ni jasno dokazano, da Turčija ne misli resno z reformami. Mi smo takoj izpočetka dobro vedeli, da reforme ostanejo prazne obljube, in nismo se prevarili. Hoteli smo pa počakati, da se svet sam prepriča o tem. S pasivnostjo nismo hoteli ovirati reform, da nam pozneje tega ne prebacivajo, češ, da je »reformatorje« sam narod oviral.

»Reforme« niso uspele in ne bodo. V Macedoniji niso potrebne samo politične, marveč tudi gospodarske reforme. Ako hoče Evropa Macedoncem pomagati, treba je mnogo kapitala. Ali ga more Turčija dati? Ne, ker so njene blagajne prazne; sama nima toliko novcev, da pokrije svoje najnujnejše potrebe. Za razna posojila pa je Turčija zastavila že vse svoje dohodke.

Za izvršitev potrebnih reform bi trebalo najmanj 100 milijonov dinarov. Turčija pa ponuja beguncem, ki se vračajo, na mesec po 15 grošev (3 franke) za vsako družino, za popravo razrušenih domov pa po 150 grošev (30 frankov). To je obljubljena »pomoč«. Vse to je veter, to so palijativna sredstva.

Narodu je torej v prvi vrsti treba denarne pomoči, ker mu je sedaj življenje zagotovljeno pod varstvom vnanjih častnikov. A če je govor o denarni pomoči, ne da je nihče, najmanj pa »reformatorji« Macedonije. A kako naj dajo, ako sami nimajo. Ker pa nam tega nikakor ne morejo dati, dajo naj nam državo, in država sama dobi posojila 100 milijonov frankov, s katerimi more zadovoljiti vse potrebe. Tega Turčija nikdar ne stori, ker sama zahteva od podanikov vedno več, jemlje jim kožo s telesa. Turčija nima trgovine, ne kulture, kako naj pomaga Macedoncem?

Kako pa sodite, gospod Sarafov, o macedonski žandarmariji?

O njej? Organiziral jo je Hilmi paša, toda nabral je orožnike iz vrst bivših ogleduhov in zlikovcev. To je največja zmes; tudi židovi so pri orožnikih. Ali mora taka žandarmarija biti narodu v pomoč?

n k meni se je vsula kopica otrok. Bili so veseli, rdeči, pa me pozdravljali ter kropili z vodo. Spenjali so se na okno, nestrpno, kdaj dež preneha ter zapeli:

„Zojdi, zojdi sonečko,
na popove polečko,
na babine zjelečko,
na naše podvorečko!“

Jedva pa je pokukalo solnce izza oblakov, pa so se že poizgubili iz kože. Ali meni je zvenel še dolgo dolgo v tem koticu oni smeh, kakor bi kdo zvonil s srebrnim zvoncem.

Zvečer — v mraku — so prihajali ljudje od dela — trudni solnčnega žara in težkega dela. Vsi so molčali, le nekateri je težko vzdihnil, ali zopet — tužno, tužno in potihoma.

Včasih je pritekla nagloma kaka tovarišica v sobo k meni:

„Justina, golobica!“

„Kaj se godi tam pri vas sestrica?“ vprašam jo.

„Oh, ne vprašaj, Justina — nesreča.“

Ali mislite, da se zopet pojavijo vstaja?

Sarafov odgovori: Po Macedoniji se povsod klatijo turške razbojniške čete, ki trpinčijo prebivalstvo. Že zato morajo biti ondi vstaške čete, da branijo narod pred zlikovci in razbojniki. Točno pa vam ne morem določiti, kdaj se utegne pričeti vstaja. To ni odvisno od mene, od tega ali onega, marveč od razmer samih v Macedoniji in od njihovega daljnega razvoja.

Ali pa se ponovi vstaja?

To je gotovo. Narod se bo moral braniti z orožjem. Poskusiti hočemo še enkrat, da sebi in svoji nesrečni domovini izvojujemo svobodo z mečem in ognjem. In zakaj ne bi poskusili? Izgubiti ne moremo ničesar. Kar smo imeli, to smo izgubili. V novem boju na življenje in smrt moremo izgubiti le še življenje, ki je itak nad vse bedno in nesrečno. Da, stvar bi bila drugačna, ko bi narodu v Macedoniji postavili vsaj nove domove in mu vrnili to, kar so mu uničili. Na to pa Turki niti ne mislijo, a ko bi tudi hoteli, ne mogli bi, ker ljudstvu za davek jemljejo še borni kruh iz rok; denar pa, ki ga jemljejo narodu, ne trošijo za potrebe naroda, kakor v omikanih deželah, marveč za svoje potrebe v Carigradu.

Ali mislite, da bo narod v Macedoniji v bodočem vstanku še odločnejši v borbi?

Narod je pripravljen na skrajno borbo s stoletnim dušmaninom in se še vedno pripravlja. Te priprave se bodo vršile tako dolgo, da se svet prepriča o ničnosti reform. Sicer je utopija, da bi se reforme izvršile; a če se to zgodi, potem ni potreba, da se zopet vzdignemo, ker dobri stvari se ne ustavlja pameten človek.

Pokret, vstaja pa mora priti iz naroda samega kot izraz nevolje vsled tužnega in neznošnega stanja. Ko se narod sam prepriča, da mu je stanje v toliki meri neznošno, da ga dalje ne more prenašati, tedaj se sam vzdigne v obrambo svojih poraženih človeških pravic. Vstaja mora priti iz sredine Macedonije, a ne, da bi jo zanetili vnanji odbori ter tako kompromitirali sveto in idealno stvar.

Ali je komitet generala Cončeva v kaki zvezi z macedonsko organizacijo?

Danes so topli Ivanko, včeraj Parasko a jutri pridem morda jaz na vrsto. Oh, Justa, nesrečna naša glavica!

„Pa po meni, ali nič ne vprašajo?“

„Kaj, saj jej ni nič!... Čemu pa ne ide po svojem delu? Kaj se tako mehkuži kot gospica? — Glej, tako dežo, če hočeš vedeti. Oh, zakasnila sem se! Zdrava, Justinka!“

10.

„Nekega jutra nisem bila še ustala, pa sem preišljevala. Kar prileti Katinka v kočo:

„Idi, idi, naglo Justina!“

„Kam pa?“

„K gospici in gospej. No, hitro, Justa. Poslali so po te, da pridi takoj. Gospica se je pritoževala stari nad teboj: da si že popolnoma zdrava ali da nočeš delati in služiti. Idi no, idi!“

„Ali kako čem iti, Katinka, ko ne morem niti hoditi!“

„Popeljem te, golobica! Zberi moči, da ne bo še hujše. Idivi no, idivi!“

Mi nimamo z generalom Cončevom nobene zveze in njegov komitet ne obstoji. Ta odbor se je razšel po želji bolgarske vlade. General Cončev je bolgarski uradnik v Macedoniji. On je prosto v službi bolgarske vlade; kadar njej kaže, da se v Macedoniji prično meteži, tedaj mu ukaže, da gre tje. Ako pa bolgarska vlada sodi, da je njej na korist, da se vrne mir v Macedonijo, tedaj se Cončev vrne v Bolgarijo. Mi pa ne vprašamo, kaj želi bolgarska vlada, marveč kaj je potrebno in koristno za narod v Macedoniji. Želi bolgarska vlada tako ali drugače, to nam je vse eno. Cončev in njegovo društvo samo kompromitirajo macedonsko stvar. Ako revolucija ne pride iz sredine naroda samega, potem sodi vnanji svet, da revolucija ni izraz naroda, marveč izraz šovinizma onih, ki nepravilnim potom izživajo revolucijo.

Kako pa sodite o odborih v svobodnih balkanskih državah?

Mi nočemo odborov, ki žele poslati boriteljev v Macedonijo. Boritelji se morajo zbirati v Macedoniji iz naroda samega, ki čuti potrebo, da stopi v boj za svoje pravice in rešitev iz nesreče. Mi hočemo v Bolgariji in Srbiji samo dobrodelne odbore, ki materijelno podpirajo boritelje za svobodo. Mi potrebujemo sredstva za borbo, a nočemo takih, ki bi nas še ovirali.

Ali utegne najnovejši bolgarsko-turški sporazum vplivati na notranjo organizacijo in njeno delo?

Niti najmanj! V Macedoniji so Srbi in Bolgari edini in složni proti Turkom, ki so obojim neprijatelji. Sicer pa mi Macedonci sodimo, da pogodbe Bolgarije, oziroma Srbije s Turčijo niso resne in tudi ne bodo uspele brez sporazuma z Macedonci. (Konec pride.)

Dopisi.

Iz goriške okolice, 2. junija 1904. — (Konec). »Vsi listi, ki nimajo čitateljev le za norca, kakor »Gorica«, se potrudijo ob takih prilikah, dati kaj več čtiva naročnikom«, tako pišeš ti. Po tvojih besedah imajo torej vsi tisti listi, ki ne dajajo za praznike priloge, svoje naročnike za norca. Tvoja »Soča« tudi ni prinašala do novejšega časa priloge, torej je tudi tvoja »Soča« imela do novejšega

Jedva sem prilezla do sobe. Na pragu srečam gospico.

„No, kaj se mehkužiš? Zakaj ne greš delat, potepa! Le čakaj, izmislim si tako kazen za te, da nisi takega ne videla, ne čula.“

In kričala je tako, da se je kar zasopla, pa me vlekla za rokav... Oh, ti moja nesreča! Kako se je razpalila, kako strašno se jej je nagrdilo lepo lice!...

Na ta krik pride še gospa, pa me začne psovati. In še je žugala, da me dá tepsti. Ali tega — hvala Bogu — nismo skušale od nje, dokler ni prišla gospica. Od tedaj pa smo se navadile vsakdanje kazni, vsakdanjega joka. Če se je katera nasmehnila — navadno se pač nismo — pa je hitela gospica do stare: »Babica, ne spoštujejo me!« Če je katera zaplakala: »Babica«, nič ne delajo, le jočejo! Vse je grdila ta naša vjedalka. A stara se je srdila, pa nas karala, pa spominjala mladi vek!

(Dalje pride.)

LISTEK.

Zavodna vzgojenka.

Maloruski: Marija E. Markovič.

9.

Celo spomlad so me pojili z gorkim mlekom, dokler nisem malo oščepala (okrevala).

Ležim sama — ležim — ter si mislim: Tako mlada je in tako neusmiljena — o Bog!

V hiši je bilo mirno in tibo; stene bele in neme; bila sem sama s svojo dušo. Veterec je zapihljal ter nagnil k meni v okence dišeče grmiče. Poldanski solnčni žarki so trepetali nad kočo in me obsipali s svojim žarom. Bilo je soparno, dremotno, a zastapi nisem mogla. In tako sem bila sama, prav sama s svojimi mislimi: kako živeti na svetu? — Rada sem bila — o Bog, kako rada, ko je zašumelo v vrto, je potemnela svetloba in jel pršeti dež! Kar čujem, da je nekaj zatopotalo; nato smeh in krik —

časa svoje naročnike za norca. Ha, ha, večje odkritosrčnosti ni mogoče zares od tebe zahtevati! Sicer pa presegaš ti s svojo trditvijo že vse meje človeškega razuma. „Gorica“ daje naročnikom časnikarskega gradiva, kolikor ga jim je v svojem programu obljubila. In če daje kdo komu to, kar mu je obljubil, ga ima — po tvojih nazorih — za norca! Ta je tudi lepa! Taka teorija je mogoča pač le v taki glavi, v kateri primanjkuje že več kot eno kolesce. Sicer pa ne bodi preveč ponosen na svoje priloge in ne glej tako čez ramo „Gorice“. Tako „šveflati“ s prilogami bi zamogla tudi ona, ko ima svojo tiskarno na razpolago, in ponatiskovati prevode v časniku, je pač zasluga enakega kalibra kakor uređovanje časnika s škarjami. Nikar ne misli, da je svet obit s plankami, da ne vidi, kaj tiči za tvojim čifutskim „hairsiranjem“ s prilogami. Suša, prilatelj, suša v tvoji tiskarni je vsega tega kriva! Razkol ti je tiskarno tako izsušil, kakor predpust mošnjiček Prešernovem študentu. „Soča“ ti je prišla ob mleko, „Primorec“ živi „na pu“ tiskovine za javne potrebe so ti zacoprani ti presneti „klerikalci“, ko so ti obrnili hrbet. Prišel si v obupno stališče, katero označuje Nemeč prav dobro z besedami: Odkod vzeti in ne krasti? In ker krasti nisi hotel, začel si mašiti razpokane svojih listov s prilogami, inserati, „narodnimi piruhi“ itd. To, prijatelj, je prava resnica, kako „se pošteno trudiš, ustrežati svojim naročnikom“! In potem imaš še nesramno čelo, da podtikaš „Gorici“, kar ti sam uganjaš. „Gorica“ hodi pravo pot, ker hodi naravno pot, katero je hodila naša stara narodna stranka od nekdaj — pod geslom: Odnosajem primerno, varno in previdno! Tebi seveda tako geslo ne ugaja, pri njem ni zasluzka. Tebi ugaja nasprotno geslo: Nepremišljenost, vihravost, oholost, špekulacija, vporabljanje narodnega kapitala za vratolomna podjetja, sploh „špilanje“ naroda gospodov. Nobel, solang es geht! Srečen, kdor pri tem svojega ne postavlja v nevarnost! S svojim denarjem si postaviti aristokratsko bivališče, ni še taka „kunšt“, ali pravi tiček je še le oni, ki si zna „prifarbati“ oblast čez narodni denar, da si ž njim na lastno povelje in po svoji edini volji in po svojem okusu zoper voljo svojih somišljenikov pripravi tako stanovališče! Prijatelj, kdor zna tako ravnati, ta zna še le prav fino „za norca imeti“, in ne le svoje čitatelje in naročnike, ampak tudi svoje somišljenike! In če hočeš videti tega zvitega tička, le postavi se pred kako zrcalo v svojem grofovskem stanovališču, saj pravijo, da pri visoki gospodi takih stvaric ne manjka.

In če ti ta splošni dokaz, kdo da ima ljudi za norca, ne zadostuje, ti postrežem tu še s konkretnim. Bilo je menda pred dvema letoma. Ti si nekega dne intoniral v „Soči“ gorostasno glorio na naslov svoje tiskarne. To je bilo nekaj nezaslišanega! Takega napredka, kakor je donel iz tvoje glorio, ni gotovo doživela doslej nobena tiskarna na svetu. Vse je strmelo, vse se je čudilo, kako bi bilo mogoče, da bi bila tvoja tiskarna tako napredovala, ko je bilo vendar splošno znano, da je slana razkola tudi tvoji tiskarni jako osmodila peroti. In v sredi te glorio si, kakor le ti znaš, napovedal prihod novega dnevnika, katerega ima poroditi tvoja stara „Soča“. — Dva tedna potem si naznanil svojim naročnikom: „Soča“ bo odslej izhajala le dvakrat na teden. Tableau!

Prijatelj moj, zdaj mi pa povej, kdaj je imel še kateri slovenski časnik svoje plačevalce tako za norca? In pri tako znani polupretoklosti teh za goriske Slovence uprav sramotnih dogodkov se drzneš še natolcevat „Gorico“, da ima svoje naročnike za norca! — Takih dokazov, kako vodiš svoje reditelje za nos, imam na razpolaganje še cele koše. Za takrat bodi dovolj! Zdaj je vrsta na tebi, da dokažeš svojo lakonično trditev (ti bi rekel: laž) o „Gorici“.

Prijatelj, ti se mi držiš kisko. Danes je hudó padalo, kaj? To so sadovi tvojega novega odgovarjanja! — A. K.

Politični pregled.

Zasedanje delegacij zaključeno.

V plenarni seji, katero je imela avstrijska delegacija v sredo, je odgovarjal minister za zunanje zadeve na razne interpelacije. Odgovarjaje na interpelacijo delegata Zafrona in drugov glede ugodnosti za uvoz italijanskih vin je pripomnil minister za zunanje stvari grof Goluchovski, da zamore kratko in jasno izjaviti, da se ni glede tega povodom njegovega sestanka s italijanskim ministrom ničesar sklenilo. Odgovarjaje na interpelacijo ravno istega delegata in drugov radi subvencije parobrodni zvezi med Trstom in Argentino je izjavil grof Goluchovski, da ne more skupna vlada dati take subvencije, ker nimav to svrha nikakega kredita na razpolago. Sicer se pa hoče minister za to zadevo zavzeti. Ko so poročevalci konstatirali soglasje sklepov obeh delegacij, je izrekel minister zunanjih stvari grof Goluchovski zahvalo in priznanje v imenu cesarjevem. Nato sta imela zahvalni govor delegat baron Chlumecki in predsednik vitez Jaworski, na kar je bila seja zaključena.

Kvotna deputacija.

Ogerska deputacija je imela v ponedeljek sejo, v kateri se je sklenilo, da se predloži avstrijski kvotni deputaciji sledeči predlogi: 1. Dogovori se naj sklepejo za dobo od 1. julija 1904 do 31. decembra 1904. 2. Dokler obstoji skupnost carine med obema državama, se porabi čisti dohodek carinskih dohodkov kakor dosedaj, v prvi vrsti v pokritje skupnih zadev, in le preostanek se pokriva v kvotnem razmerju. 3. Prispevki za še nepokrite stroške se določijo tako, da mora nositi Avstrija 65/6, Ogerska pa 34/4. Avstrijska kvotna deputacija bo stavila protipredloge.

Volitve za bukovinski deželni zbor.

Vlada je razpisala nove volitve za bukovinski deželni zbor. Kmečke občine bodo volile 22., mesta in trgovska zbornica 26. in veleposestvo 28. julija.

Preosnova občin.

V ponedeljek je imel na Dunaju odsek, katerega je izbral zadnji shod avstrijskih mest v namen, da se bavi z ureditvijo občinskih uprav, svojo sejo. Ta odsek je razpravljal o spremembi občinskega reda in o razširjenju občinske avtonomije. Sklenilo se je med drugim tudi to, da se ustvari poseben občinski red za mestne občine in poseben za kmetijske občine. Tudi se je sklenilo, da naj se opravilna doba občinskim odborom raztegne na šest let, a vsake dve leti mora izstopiti tretjina odbornikov.

Demonstracije za finančno neodvisnost Hrvatske.

V ponedeljek so bile v Zagrebu velike demonstracije za finančno neodvisnost Hrvatske. V občinskem svetu je bil stavljen v tej zadevi primeren predlog. Ker ta predlog ni bil pripuščen, je manjšina zagnala tak hrup, da je večina zapustila dvorano. Zvečer so imeli visokošolci vseh strank zborovanje, na katerem so zahtevali finančno samostalnost. Po shodu pa so demonstrirali po mestu.

Italijanski proračun.

V italijanskem senatu je izjavil finančni minister, da je italijanski proračun jedin v Evropi, v katerem ni treba upoštevati kredita. Blagajniška zaloga znaša namreč zdaj 200 milijonov.

Napredni učitelji v Bolgariji.

Napredni učitelji v Bolgariji so na učiteljski konferenci sklenili odpravo verskega poduka v šolah. Ta sklep je provzročil veliko nevoljo prebivalstva, ki zahteva kaznovanje dotičnih učiteljev. Mnogo učiteljev je na Bolgarskem socialističnega mišljenja.

Iz Srbije.

Na dan obletnice žalostnega dogodka, t. j. danes 11. junija, so priredili častniki belgrajske garnizije velik koncert, visokošolci pa priredile velik demonstracijski shod v proslavo rešene domovine. Obrenovičevim sorodnikom in pristajem je policija dovolila, da obhajajo ta dan „paratos“ na grobu umorjene kraljeve dvojice.

Strašno mesarsko klanje in turške grozovitosti.

Listi poročajo iz Armenije strašne reči. Pred tedni so Turki zažgali tam 45 vasi. Ljudstvo je zbežalo potem v mesto Guehliganzana-Sassussa, ker so se postavili Armenci v bran proti Turkom. Te dni pa je turško vojaštvo napadlo in vzelo tudi to mesto in je počenjalo tam strašne reči. Zaklali so Turki baje na tisoče žensk, otrok in starcev. Armenski ustaši so se umaknili v hribovje, kamor so jim sledili Turki. Koliko časa bo gledala civilizirana Evropa to krvavo igro? Koliko časa bo držala še roke križem ter dovolila, da se v sedanjem „prosvitljenem“ veku zamorejo pred njenimi očmi do-gajati take stvari?!

Rusko-japonska vojska.

Soditi bi bilo po zadnjih poročilih z bojišča, da stojimo pred pragom veličinskih dogodkov. Rusi, ki so se do zdaj na veliko veselje svojih sovražnikov le umikali in umikali v Mandžuriji pred Japonci, so menda zdaj svoje umikanje opustili in bodo najbrže v najkrajšem času začeli napredovati. Saj pa je bilo tudi popolnoma potrebno, da so se Rusi umikali ter le zadržavali svojega sovražnika pri napredovanju v toliko, da so pridobili časa, v katerem jim je iz daljne Rusije prišlo zadostno število vojakov, da zamorejo zdaj pričeti z ofenzivo. Kakor poročajo namreč listi, razpolaga Kuropatkin že danes z 200.000 vojaki. Najvažnejša pa je vest, ki so jo vdobili te dni ruski listi preko Harbina, da je armada Kurokija obkoljena. Govori se namreč, da je došla državni banki oficijelna brzojavka, v kateri je rečeno, da je Kuroki obkoljen. Prišla sta mu potem takem za hrbet generala Linijevič in Renenkampf, kar je velikanskega taktičnega in stratežičnega pomena. Vsled te vesti so pa postali tudi vsi angleški in židovski listi nekoliko previdnejši v svojih izmišljenih poročilih in jim je začel že pogum jako lezti v hlače. Pa tudi iz pred Port Artura dohajajo jako čudne vesti, ki pa niso prav nič ugodne za Japonce. Sicer so Rusom sovražni listi v četrtak še jedenkrat poslali v svet debelo laž, da je Port Artur že padel, ali ta laž imela je tako kratke noge, da so jo omenjeni listi že v svojih večernih izdajah preklicali, dočim so bilježili, čeravno neradi, drugo vest, češ, da so Japonci zadnje dni napadli Port Artur s kopne in morske strani, a da so bili povsod pobiti. Na kopnem bi bili izgubili jedno tretjino svoje armade, na morju pa bi se bile potopile v bitki, katero je imelo japonsko vojno brodoge z združenima ruskima eskadrama portartursko in vladivostoško, štiri vojne ladije. Res je sicer, da se mora tudi to zadnje vest vsprejeti z največjo opreznostjo, ali skoro gotovo je, da se bijejo Rusi in Japonci že več dni pred in okoli Port Artura, ter se od raznih strani poročajo, da so čuli kitajski trgovci in drugi, ki so se vozili zadnje dni po pečliskem zalivu, neprestano grmenje topov. Da se pa o vsem tem ne izve nič pozitivnega, krivo je to, da so med Korejo in Japonsko pretrgane vse brzojavne zveze, kakor tudi med Japonsko in japonskimi četami pred Port Arturom.

Vsa poročila se strinjajo v tem, da koraka general Kuropatkin z veliko armado proti jugu, da osvobodi Port Artur. Iz Petrograda se poročajo, da je 4. t. m. dospel v Liaojang novo sestavljeni sibirski kor z 48.000 možmi, da ima sedaj Kuropatkin pri Liaojangu zbranega vojaštva že 200.000 mož.

Po poročilih iz Petrograda je admiral Enquist, guverner mesta Nikolajev, imenovan poveljnikom ruske eskadre, ki nemudoma odpluje na Daljni Vzhok ter poskusi Port Artur osvoboditi z morske strani. Podadmiral Oskar Aleksandrovič Enquist je bil dosedaj poveljnik mesta in pristanišča Nikolajev. Izobrazil se je v mornarski kadetni šoli in je na Ruskem znan kot izborni poznavalec torpednih rušilk. Kot kapitan je poveljeval topničarki „Bohr“ in pozneje križarki „Vojvod edinburški“. Car Nikolaj ga je po- višal v admiral in ga imenoval za poveljnika nikolajevskega pristanišča. Enquist je 50 let star in je znan kot velenadarjen in energičen mož.

Domače in razne novice.

Imenovanje. — Za glavnega učitelja na tukajšnjem ženskem izobraževališču je imenovan G. Josip Gizelj, sedaj učitelj na meščanski šoli v Krškem.

Smrtna kosa. — V Sežani je umrl upokojeni c. kr. kontreadmiral Karol vitez Schaffer. Pokojni kontreadmiral je bil z nesrečnim cesarjem Miksimiljanom v Meksiki.

V Kastvu v Istri pa je umrl 6. t. m. popoldne Niko Butkovič, ravnatelj tamošnje ljudske šole v 63 letu svoje starosti. Pokojnikovo truplo prepe-ljali so v njegov rojstni kraj Vrbnik na otoku Krku.

V četrtak so pokopali gosp. Antona Vecchietta, posestnika na Blančah pri Gorici. Pokojnik bil je star kakih 70 let. Bil je jako razumen mož in poštenjak v

pravem pomenu besede. Bil je pa tudi dober prijatelj naše narodne stvari. L. 1859. odlikoval se je v vojski na Laškem in je bil odlikovan v priznanje njegove hrabrosti s svebno kolajno. Naj počiva v miru.

Za „Šolski Dom“ prejelo upravnistvo „Gorice“: Fr. Žnidaršič, profesor, mesto udeležbe k predstavi v Čitalnici daroval je 10 K.; Ivan Murovec, dekan in kaplana v Cerknem za junij 3 K.

Za „Mladega gozdarja“: gospa Trojer, soproga oficijala pri deželnem odboru 3 K. — Hvala!

Pevsko-dramatični večer ljubljanskih igralcev v goriški „Čitalnici“ dne 7. t. m. je privabil, ako se vpošteva hudo pritiskajoča vročina onih dni, ko je vsak bolj hrepenel po prostem zraku nego po soparici v zaprtom prostoru, prav častno množico poslušalcev; in prepričani smo, da od njih, ki so došli, se nobeden ni kesal; kajti neprevišni smeh in burni plisk je dokazoval, da se občinstvo izredno zabava. Spored je otvoril operni baritonost g. Betetto z mnogokrat petim a vedno krasnim „Mornarjem“. Strmeli smo ob fenomenalni jakosti sonornega in pri tem brez napore proizvedenega glasu tega še mladega gospoda. Ako misli si vsvariti karijero kot operni pevec, moramo priznati, da ima za to v svojem grlu res obilje ustanovni kapital. Sčasom bo gotovo še napredoval v izrazovitosti in gorkoti predavanja, kar pri pevcih z leti navadno samo ob sebi pride; to bo še dika ljubljanske opere. Za „Mornarjem“ pel je z enakim učinkom dr. Krekovo: „Dekletu“. Igra: „Kdor se poslednji smeje“, bila je mnogim slušateljem že znana, ker o svojem času prav dobro predstavljena od naših diletantov. Seveda smo jo radi videli zopet igrano še od igralcev po stanovskem poklicu. Zraven gospoda in gospe Danilo, ki sta z znano spretnostjo igrala glavni ulogi, vzbujala je našo pozornost nova prikazen, mlada gospica Vugrinčič. Dočim je v tej igri predstavljala le sekundarno ulogo hišine, nastopila je v naslednji točki kot pevka kupletov. Z lepim, ne premočnim a jako izrazovitim glasom nam je zapela dve hrvaški pesmici Šaljivega značaja, kojih besede je jako razločno izgovarjala. Mladost, mičen obrazek, živahne oči, iskrenost v izrazu in kretanju so občinstvo kar očarale, zlasti pa v sledeči igri „Poljub“, ki je bila kakor nalašč za njo spisana. V tej igri smo videli gospoda Danila kot jovialnega strica-varuha, v tretji pa kot pristnega ljubljana-vratarja, ki rad malo pregloboko pogleda v kozarec, vendar pa razen malo opletavih nog ne kaže nobenega hudega nasledka pijanosti, ne surovosti, ne razsajanja, ampak z udanostjo trpi zmerjanje, suvanje, celo tepenje z metlo itd. od strani ogorčene soproge; s svojo dobrodušno žlobudravostjo v zlogu „Zaneta iz Ljubljane“ pa poslušalce tako kratkocasi, da se smeh kur nič ne pretirga. Tu sta bila pač gospod in gospa Danilo prav v svojem elementu. Igra je baje izvirna, spisana od Puceljna. Lep talent za to smer pisateljstva. Med drugo in tretjo igro je še enkrat g. Betetto zapel dve pesmi, vendar pa je nadomestil na vabilu stoječo Pahorjevo „En starček je živel“ z neko drugo Vilharjevo. Zanimalo bi nas bilo slišati skladbo našega rojaka Pahorja, ki je izven svoje ožje domovine se povspel do prav tehtne veljave kot glasbenik.

V veseli nadi, da bomo tudi prihodnje leto imeli priliko, in morda še v ugodnejšem času kakor letos, tako prijetno se zabavati ob proizvajanjih ljubljanskih dramatikov in pevcev, kličemo jim danes iskreno: Na svedenje!

Gabršček in „Šolski Dom.“ — Po dolgem času mi je prišla zopet v roke „Soča“ in sicer sobotna št. Iz par člankov sem spoznal, da je g. A. K. v „Gorici“ popolnoma zmešal glavo Gabrščeku. Revez ne ve, kaj bi začel. Zato pa bruha na dan take zmedarije, da se je res bati za njegove možgane. Tako piše v eni svoji notici:

„Na dolgo in široko, brez konca in kraja, je zadnje čase pisal A. Klobasa zopet enkrat o „Š. domu“ ter pri tem kazal A. Gabrščeka kot strašnega nasprotnika „Š. d.“. Dokaz je seveda ostal dolžan, ali pisal je proti A. G. in za „Š. d.“ ter razlagal njega pomen in zagotavljal, da je v dobrih rokah ter da vrši svojo nalogo vedno jednako zategadelj, da je delal pot — akademskiemu odboru „Š. doma“. In končal je s tem, da je rekel, da so spravila fer. društva (mislil je pač le na „Adrijo“) A. Gabr. na led, ko je istočasno buknil v svet „omenjeni odbor“ (kakor so pisali pri nas, ne da bi ga res omenili!)“

To, to je klobasa. Revče! No, če bi A. K. res ne bil dokazal, da je G. strašen

nasprotnik „Solskega Doma“, dokazujejo to njegovi lastni duševni produkti v sobotni „Soči“. V njegovem listu „Narodni kolek — privesek klerikalni politiki“, čisto navadne surove vsebine, se zaletava v visokošolce, združene v fer. društvu „Adrija“, zato, ker so uresničili plemenito in nad vse hvaležno namero izdavat „narodni kolek“ v prid — „Solskemu Domu“. Vsak, če količkaj ljubi napredek slovenskega šolstva v Gorici, od katerega je v prvi vrsti odvisen narodni obstoj v mestu, bi moral biti vesel tega pojava. — Gabršček pa je te mlade, za domovino navdušene akademike kar proglasil za klerikalce, kateri mislijo z „narodnim kolekom“ ne pomagati „Solskemu Domu“, ampak le „seči pod rame bankerotni klerikalni politiki ter jej pomagati iz zagat“. Ali ne zasluži tak človek, da se ga z bičem požene iz javnosti? Kako ima Gabršček namen in nalogo ruvati proti „Solsk. D.“ in mu škodovati, dokazuje njegovo grdo sumničenje o poštenosti odbora „Solsk. D.“ On piše: „In pa kdo ve, kako gospodarijo ti ljudje z darovanjem denarjem?? Po njihovem dosejanjem počenjanju na vse strani — kdo jim more še kaj zaupati!!“ No, no, komu pa naj bo kaj mar za to, ali mu tak človek kot je Gabršček zaupa?!

C.

Kaj so mar hoteli hujskati? — Sinoči imel je naš mestni svet sejo. Kakor je znano in kakor dokazuje gmotno stanje goriške mestne uprave, imajo naši italijanski mestni očetje prav malo ali nič razuma za to, kar bi bilo goriškemu mestu in njegovemu prebivalstvu v prid. So pa koj na svojem mestu, ko je treba vzpizoriti kako politično komedijo, naj si bo pa nje ost obrnjena proti državi ali pa proti Slovincem. Politična komedija, katero so sinoči vzpizorili in koje ost je bila naperjena proti nam Slovincem, oziroma proti „Sokolovi“ slavnosti, ki se bo vršila jutri v „Velodromu“, vzpizorili so pa na tak način, da je napravila na poslušalce vtis, kakor da bi hoteli hujskati laško prebivalstvo proti Slovincem in je bilo tudi za to preskrbljeno, da je bila galerija sinoči nenavadno zasedena od elementov, katere najbrže srbi italijanska koža. Glavno vlogo v komediji igral je dr. Venier, podpirala sta ga pa tudi dr. Pinacig in mestni starešina Culot. Dr. Venier je namreč predlagal, naj starešinstvo z ozirom na provokacijo, katero namerava „Sokol“ napraviti nasproti italijanskemu prebivalstvu goriškega mesta in pa na nevarnost, ki preti javnemu miru, protestuje proti omenjeni slavnosti in naj mestni magistrat pri pristojnem oblastvu ukrene vse potrebno, da se taka provokacija zabrani. Vladni zastopnik, dvorni svetnik grof Attems, pa je povedal gospodom, da se jim ni treba ničesar bati in da je dovolj preskrbljeno za javni mirin red.

Vodo, vodo nam pripravite in odpravite prah, ki je neizrečeno škodljiv vašim in našim pljučam. Nas pa in naša društva pustite pri miru, kakor puščamo mi vas in vaša društva. Sicer se pa mi vašim komedijam le smejejo, revčki!

Izgnil je baje iz Gorice odvčnik in italijanski dež. poslanec dr. Graziadio Luzzatto, veliki italijanski patrijot, dr. Pajerjeva desna roka, Gabrščekov dober prijatelj in zagovornik ter po njegovem mnenju tudi najboljši kriminalist v Gorici. Upniki, ki so mu zaupali velike svote, se nahajajo zdaj v hudih skrbih.

Hud naliv in nevihta. — V četrtek popolnpe okolu poldruge ure je v Gorici hudo deževalo, grmelo in bliskalo. Strela napravila je na večih mestih škodo. V vrtu cvetličarja Gorjana je posula skoraj 15 m na dolgo zid. V vrtu baronice Ritter v Stračicah pa je zadela strela v neko drevo ter je popolnoma razparala. Tudi telefonski aparati bili so v mestu še precej poškodovani. Tudi brzojavljenje moralo je za nekaj časa prenehati. Dež padal je za tako močno, da so nastali po nekaterih ulicah celi potoki. Voda je udrila v mnoge kleti. Vse polno jo je bilo v podzemskih prostorih justične palače, in so bili celo akti v nevarnosti, ki se nahajajo v arhivu.

Tatica ur. — V četrtek pred poludne so aretirali v Gorici 38-letno Marjo Markič z Ravnega na Kanalskem. Preteklo nedeljo namreč je prišla Markič v prodajalnico urarja Gregorja v Raštelu, češ, da si hoče kupiti jedno uro. Markič zbirala je med urami toliko časa, dokler se ji ni posrečilo jedno zmakniti, ne da bi to vedel urar. Seveda kupila ni nobene ure, ker se nista mogla z urarjem dogovoriti glede cene. Markič je torej pozdravila urarja in odšla. Ali nekoliko časa potem se je urar prepričal, da mu je jedna ura zmanjkala. Hitro je padel njegov sum na Markič, in začeli so jo iskati, pa prepozno. V četrtek pa je prišla Markič sama zopet v prodajalnico Gre-

gorja. Gregor jo je koj spoznal in poklicali so redarja, ki je tatico aretiral. Ko so jo preiskali, našli so pri nji jedno drugo uro in pa jeden zastavljalni listek. Ona druga ura bila je last urarja Šuligoja, ki mu je jo ukradla Markič v sredo. Zastavljalni listek pa je bil uprav oni listek, s katerim je Markič zastavila uro urarja Gregorja.

Modras je pičil 8-letnega dečka Venceljna Rijavica iz Oseka v levo nogo. Hodil je z dvema tovarišema nad vasjo; nenadoma, in deček sam ne vé, kdaj in kako, ga je modras popadel in vgriznil. V bližini je bil mož, kateri je dečka videl valjati se po tleh in bljuvati iz sebe. Šel je k njemu, izpral mu rano in mislil, da bo dobro. Dečku pa je prihajalo vedno huje; radi tega ga je mož prinesel na dom. Prevezali so mu nogo nad kolonom, rano razrezali in mati mu je izsesavala iz nje kri. A bilo je nepozno: kajti noga je nad prevezo temnela in dečku je bilo vedno slabše. Nobena reč mu ni ostala v želodcu. Prepeljali so ga v Gorico k zdravniku dr. Baderju, ki mu je rano izžgal in mu pod kožo vbrizgal neko tekočino. Od tam so ga prepeljali v bolnišnico, kjer so pa žalostnim staršem dali malo upanja, da bi jim sinček okrevljal, ker je bil že ves zastrupljen.

Kakor se čuje, je vendar upanje, da ostane deček pri življenju.

Ukradel je konja in voz. — Bilo je te dni. Prišel je v Devin neki človek v ogerski noši in se ustavljal v gostilni gosp. Plesa, da bi tam prenočil. Namenjen je bil v Italijo. Gospod Ples je imel v hlevu lepega konja in lep koleselj. Oger pa si je mislil, zakaj bi jaz hodil peš, ko se mi nudi tako lepa prilika, peljati se na lepem vozu in z dobrim konjem! Vpregel je namreč konja in se vsedel na voz ter se odpeljal proti Italiji, ne da bi o tem kaj povedal g. Plesu, ali pa kakemu drugemu. In res bil je že v bližini ital. meje. Ali tu ga je ugledal orožnik, ki je bil na patrolji. Poleg ogerske noše zdelo se je orožniku čudno tudi to, da je Oger nerodno vodil konja. Zato ga je ustavljal tam nekje blizu Viška ter ga z vozom in s konjem vred spravil v Gradišče. Med tem pa je prišlo brzozjavno obvestilo, da je zmanjkal g. Plesu po noči konj z vozom vred. Oger imel je torej smolo. Imenuje se Neza Schubert in je oblečen, kakor so oblečeni ogerski redarji. Pripeljali so ga v tuk. zapore.

Uboj v Rihembergu. — Minuli četrtek, na dan sv. R. T., nastal je popoldne v Rihembergu pretep med domačini in italijanskimi delavci, čegar izid je bil ta, da je neki Italijan zabodel tako hudo 22-letnega mladeniča Ivana Ličena, da je ta že par ur po pretepu izdihnil svojo dušo. Med pretepom bila sta ranjena tudi dva Italijana. Zaprli so vsled tega več oseb, med njimi par Italijanov in nekaj domačinov. Več italijanskih delavcev zapustilo je vsled tega Rihemberg, ter se napotilo proti domu. Dvajset delavcev, ki niso imeli dovolj denara, da bi se podali v domovino, peljalo se je v Trst na italijanski konzulat — vsaj tako poročajo italijanski listi —, da bi jim ta prikrbel denar za vožnjo v domovino. Vsled tega dogodka zagnali so italijanski listi v Gorici in v Trstu strašanski krik in začeli so tako nesramno pisati o našem slovenskem ljudstvu, posebno pa o Rihemberžanih, kakor da bi bili ti sami divjaki, ki ne puste nobenega pri miru, posebno pa ne Italijana, ako se prikaže v njih občino. In zakaj vse to? Zato, ker je italijanski delavec iz Abrucov, iz klasične dežele vsakdanjih tolovajstev, prebodel slovenskega mladeniča Rihemberžana, in mu v 20. letu njegove dobe pretglav nit življenja. Ali ni to največje lopovstvo? Ali ni to največja nesramnost? Kako da se je vršil pretep, kako je isti nastal in zakaj, vse to nam ni natanko znano in bode to dognala šele sodnijska preiskava. Pa dajmo, da bi bili Italijani popolnoma nedolžni in da bi jih par slovenskih fantov v resnici napadlo brez vsakega povoda, kje imajo ti nesramni listi pravico napadati in sramotiti vse slovensko ljudstvo in vse prebivalce rihemberške občine ter hujskati na priliko v Gorici, kakor to dela zadnji „Corriere“, goriške Italijane proti goriškim Slovincem. Kakor rečeno, nam niso natanjko znani vzroki rihemberškega pretepa, ali to pa nam je prav dobro znano, da nastopajo nekateri italijanski delavci, ki delajo zdaj pri bohinjski železnici, sem ter tja prav arogantno in izzivajoče, bodisi na Krasu, kakor tudi v naših gorah, kakor da bi jih njihova dvatisočletna „avita coltura“, o kateri italijanski listi pri vsaki priliki kričijo, opravičila, da nas smejo Slovence celo na naših tleh žaliti na najpodležji način ter nas napadati na najraznoličnejše surove načine. Nam ne pade nikdar na um, da bi zaradi nekaterih italijanskih srboritežev in surovežev napadali

vse Italijane in hujskali naše ljudstvo proti njim, kakor nam ne pade nikdar na um, da bi imenovali ves italijanski narod tolovaje zaradi tega, ker se izvršujejo tako pogosto tolovajstva po Italiji in posebno pa v Abrucih, odkoder so doma oni delavci, iz katerih vrst je jeden zbedel v četrtek v Rihembergu mladeniča Ličena. Proti taki pisavi italijanskih listov moramo mi torej odločno protestovati in jo označiti kot izbruh največje podlosti in surovosti, katere ni zamogla ublažiti niti dvatisočletna „avita coltura“.

Izpred porotnega sodišča. — V terek se je vršila pred tukajšnjim porotnim sodiščem kazenska obravnava proti Viljumu Peniču iz Zagreba, rojenemu leta 1873., delavcu pri bohinjski železnici. Tožen je bil zaradi težke telesne poškodbe, ker je dne 18. februarja t. l. s kolom tako hudo udaril svojega tovariša Franceta Sladiča, s katerim sta skupaj stanovala v Hudajužni, in sicer po glavi, da ga je pri tej priliki na levem očesu tako poškodoval, da ne bode Sladič nikdar več videl nanje. Ker so porotniki bili mnenja, da ni storil Penič tega s slabim namenom, ampak le v jezi, potrdili so tozadevno eventualno vprašanje in Penič bil jo obsojen le na tri mesece navadne ječe ter na plačilo 100 K Sladiču za prestale bolečine in 1000 K za izgubljeno oko.

V sredo se je imela vršiti obravnava proti Josihmi Stanonik, bivši poštni ekspeditorici v Renčah, zaradi uradnega poverjenja, a se ni vršila, in je morala biti odložena, ker je bil zagovornik dr. Graziadio Luzzatto zadržan po nekem poslu.

V četrtek sedel je na obtožni klopi pred porotniki oni France Pregelj od Sv. Lucije, ki je hotel, kakor smo svoječasno že poročali, umoriti krčmarja in krčmarico Cej na Prevalah pod Sv. Goro, da bi se polastil njunega denarja, s katerim bi pomagal potem svojemu bratu. Obravnavo je vodil deželnosodni svetnik Schmarda, obtožbo je zastopal državnega pravdnika namestnik Jeglič, a zagovarjal ga je dr. Treo. Porotniki pa so bili in sicer: Peric Ivan, Batič France, Kavčič France, Hvalič Gašpar, Toroš France, Sandrin France, Ahac Mihael, Obljubeč France, Kregar France, Keršovani Karol, Urbančič France in Hvala Jožef. Obtožnica je popolnoma slična poročilu, katero smo prinesli mi svoječasno o tem dogodku. Pregelj je prišel namreč dne 17. aprila predpoludne v Cejevo krčmo na Prevalah, naročil si četrť vina ter se potem potikal po okolici do večera. Zvečer povrnil se je zopet v krčmo, in ko so drugi ljudje odšli in so ostali v hiši samo krčmar, krčmarica in 17-letna dekla, približal se je Pregelj z revolverjem k Ceju, ki je pri ognjišču čital iz neke knjige ter vstrelil nanj iz revolverja, ne da bi niti počakal odgovora na vprašanje, katero je stavil do krčmarja, namreč kaj čita. Potem je vstrelil dvakrat na krčmarico, ki je istotako sedela pri ognjišču in držala v naročju malo svoje dete. Zadel je krčmarja v glavo, ali rana bila je le lahka; istotako nista bili težki rani, katere je dobila krčmarica na roki in na tilniku. Zaradi tega pa in ker ni bil težko poškodovan, planil je krčmar na Pregelja ko je streljal na ženo, ter ga premagal, pri čemur mu je pomagala žena, dokler nista prihitela na pomoč dva soseda in neki voznik, ki so pomagali zvezati Pregelja. Poslali so po orožnika v Grgar, ki je kmalu prišel ter odpeljal Pregelja v goriški zapor. Med potom je Pregelj orožniku priznal, da je hotel krčmarja in krčmarico umoriti, da bi se polastil njunega denara. In res je videl Pregelj v neki Cejevi omari slučajno 340 K. V isti omari pa so se nahajale baje tudi hranilne knjižice v vrednosti kakih 3000 K. Vsled tega tožilo je državno pravdnništvo Pregelja zaradi zločina poskušenežev roparskega umora. — Po prečitjanju obtožnice je vprašal predsednik obtoženca, je li slišal, kaj pravi obtožnica in se li spozna krivim. Obtoženec odgovori, da se spozna krivim. Predsednik mu je nato rekel, naj pove, kako se je vse to zgodilo, nakar začne obtoženec približno tako pripovedovati: Dan pred dogodkom podal sem se od Sv. Lucije v Gorico in nesel sem s seboj 140 K, da bi jih izročil svojem bratu. V Plaveh pa me je dohitela noč, ostal sem tam in spal v nekem hlevu. Zjutraj ko sem vstal in bil že na potu proti Gorici, zapazil sem in se prepričal, da nimam več denara v žepu. Vrnil sem se v hlev ter iskal sploh povsod, da bi našel denar, a vse moje iskanje je bilo zaman. Mislim sem, da znorim. Hodil sem ves omamljen naprej po potu, in ne da bi niti na to mislil, znajdem se hkratu v Cejevi krčmi. Vstopil sem v krčmo ter poklical četrť vina. Imel sem pri sebi 20 novcev. To vino sem popil, potem sem pa pohajal celi dan okolo krčme.

Prišlo mi je na um, da ubijem krčmarja ter se polastim njegovega denarja. Ko sem prišel zvečer zopet v krčmo, mučila me je ta misel. Bil sem tako potr, da sem prišel popolnoma ob pamet. Potem pa je Pregelj izpovedal približno vse tako, kakor je stalo v obtožnici. Predsednik ga je na to vprašal, da li ve, da je njegov zločin strašen. Na to vprašanje začel je obtoženec jokati in si je zakril obraz. Rekel je še, da je bil vsled zgube denara, katerega je tako skrbno hranil za svojega brata, a ga je naposled izgubil, popolnoma zmešan. Nameraval se je celo usmrtiti, a nazadnje da je storil, kar je storil. Bile so potem zaslišane nekatere priče, kakor krčmar, krčmarica, dekla, krčmarjevi sosede in orožnik, ki pa niso izpovedali nič novega. Prečitali so se potem razni spisi, kakor spričevala o obtoženčevem ponašanju, ki so bila najbolja in ga opisala kot vzglednega mladeniča. Na porotnike je bilo stavljeno le jedno samo vprašanje, tičoč se poskusa roparskega umora. Nato je govoril državnega pravdnika namestnik. Povdarjal je sicer v svojem govoru, da je privedel do tega groznega zločina obtoženca plemenit namen, pomagati svojemu bratu, a opisal je tudi v živih barvah grozno dejanje, katero je hotel, da bi dosegel svoj namen, izvršiti obtoženec. Zagovornik dr. Treo se je trudil dokazati, da Pregelj ni imel namena koga umoriti, ampak njegov namen da je bil le priti na kak način do denara. Potem je predsednik na kratko reasumiral celo obravnavo, na kar so se podali porotniki v posvetovalno sobo. Čez nekaj časa prišli so zopet v porotno dvorano in njih predsednik je naznanil, da so jednoglasno potrdili jim stavljeno vprašanje. Nato je državnega pravdnika namestnik, z ozirom na izgledno obtoženčovo življenje, priporočil sodnemu dvoru milostno obsodbo in se mu je v tem pogledu pridružil tudi zagovornik. Sodni dvor podal se je potem v svojo posvetovalno sobo, in ko se je vrnil zopet v porotno dvorano, je predsednik naznanil obsodbo, vsled katere je bil Pregelj obsojen na štiri leta težke ječe, poostreno vsake tri mesece z jednim postom.

Umestna prepoved. — Z ozirom na žalostne dogodke, krvave pretepe in poboje, ki so se dogodili na Krasu, na Vipavskem in na Tolminskem med delavci, ki delajo pri gradbi bohinjske železnice, je izdalo tržaško namestništvo te dni naredbo, s katero se prepoveduje delavcem pri gradnji bohinjske železnice nositi s seboj orožje bodisi te ali one vrste. Glasi se tako-le: Naredba c. kr. namestništva v Trstu za Primorsko z dne 7. junija 1904 št. 1895, tičoč se razoroženja delavcev, ki so nastavljeni pri delu bohinjske železnice in sicer v tržaški okolici in v političnih okrajih sežanskem, goriškem in tolminskem. Iz varstvenih ozirov odreduje se v smislu § 42. cesarskega patenta z dne 24. oktobra 1852. drž. zak. št. 249 razoroženje vseh delavcev, ki se nahajajo pri gradbi bohinjske železnice in sicer v tržaški okolici ter v političnih okrajih sežanskem, goriškem in tolminskem. Takojšnja izvršitev te naredbe se nalaga policijskemu ravnanstvu v Trstu, vladnemu komisarju za tržaško okolico ter okrajnim glavarstvom v Sežani, v Gorici in v Tolminu. Za ves čas dokler ostane ta naredba v veljavi, je prepovedano delavcem, se nahajajočim pri delu bohinjske železnice, nositi s seboj ali pa tudi imeti doma orožje kojekoli vrste in sploh take reči, ki bi se dale lahko rabiti kot orožje. Oni, ki bi se pregrešili proti ti zapovedi, zapadejo kazni, določeni v § 32. zgoraj navedenega cesarskega patenta.

V smislu § 32 zgoraj omenjenega cesarskega patenta se taki prestopki kaznujejo z denarnimi globami od 20 do 200 K, oziroma z zaporom od treh dni do treh mesecev. Sekvestrira se tudi orožje. V skrajnih slučajih se kazni poostri lahko tudi s tremi mesecimi zapora ali z denarno globo 1000 K.

Strela. — V Krasnem (v Brdih) je v ponedeljek dne 6. junija popoldne vdarila strela v cerkveni zid med zvonikom in cerkvijo ter prišla v cerkev in se nemudoma vrnila skozi zid v svoj varni hram brez posebne škode. Največ je poškodovala cerkvenikovega sina, ki je zvonil takrat proti „hudi uri“, omočila ga je in treščila v zid. — Ne zvonite, ko je blizu že nevihta!

Rojaki!
kupujte narodni kolek!

Dognano je, da so obče priljubljene in vsestransko razširjene »kapljice sv. Marka«, mestne lekarne v Zagrebu, Markov trg, najpotrebnejše v vsaki hiši. Podati se jih more bolnikom kot prvo pomoč, zdravim pa v odvrnitev bolezni. Zato pa opozarjamo p. n. gg. čitatelje na današnji oglas »Mestne lekarne v Zagrebu, Markov trg, na 4. strani.

Izvrstan okus kave dosežete s pitjevanjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE SI! Vzorak dragovoljno, pošlino 5 kg pošljite 4 K 60 n franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
vsi odlični za vsako gostinjsko hišo.

Vydrove lekarne žitne kave Praga-VIII.

Sadjarsko in vinarsko društvo za Brda v Gorici

Prodaja naravne in prstne briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih vin: burgundeca, rizlinga, modre frankinje in drugih.

DESERTNA VINA.

Sedež društva je: Gorica, ulica Barzellini št. 20.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna družba

„CROATIA“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb

z jamstveno glavnico 500.000 kron in temeljno glavnico 200.000 kron

Pri svetem Antonu Padovanskem

NOVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštivilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križčev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezenja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kateri je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

sprejemlje vsako vrsto nepremičnim (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnim (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in streli ob najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — Ista posreduje za svoje zavarovance posojila na nepremičnine pri prvih denarnih zavodih. Dolžnost vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.

Glavno zastopstvo za Trst, Istro in Goriško v Trstu, ulica Miramar 11.

Vrhovno poverjenišvo za Goriško in Gradiščansko je v Gorici, ulica Barzellini št. 22.

Anton Ivanov Pečenko, Gorica

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije vsodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Zaloga piva

„Delniške družbe združenih pivovaren Žalec-Laški Trg in plzenskega piva „prazdroj“ iz sloveče češke „Mešičanske pivovarne“.

Zaloga ledu, katerega se odaja le na debelo od 100 kg. naprej.

Cene zmerne. Postrežba poštna in točna.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka

Te glasovite in ne nadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni. Posebno odstranjujejo trganje po kosteh, nogah in rokah ter ozdravejo vsak glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar in izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Te preženejo velike in male gliste ter bolečine po teh provzročene.

Tudi delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter „koliko“ in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in od te izvirajoče bolezni.

Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in „madroni“, in zato ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Dobivajo se samo v „Mestni lekarni v Zagrebu“. Naročuje se edino in točno le pod naslovem:

„Mestna lekarna“, Zagreb, Markov Trg št. 40, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot en ducat (12 steklenic) se ne pošilja. Cena je naslednja in sicer franko na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) K 4- h	4 ducat (48 steklenic) K 14-60 h
2 „ (24 „) „ 8- „	5 „ (60 „) „ 17- „
3 „ (36 „) „ 11- „	

Priznanih pisem imam na tisoče, da jih ni mogoče vseh tukaj ponatisniti, zato navedem imena le nekaterih gospodov, ki so s posebnim uspehom uporabljali kapljice sv. Marka, ter poponoma ozdravili: Iv. Barentinčič, učitelj Janko Kišur, kr. nadlogar; Stefan Barčič župnik; Ilija Manič, opančar; Sofija Vuhelič, šivilja; Jožef Seljanič, kmet itd. itd.

Mestna lekarna

Zagreb, Markov trg št. 40, poleg cerkve sv. Marka.

Vstanovljena l. 1360.

Kapljice sv. Marka.

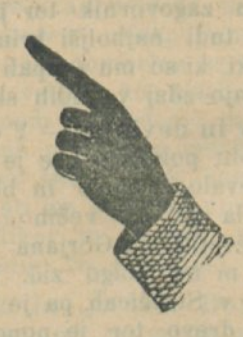
Krojaška zadruga

Gorica, Gosposka ulica 7,

naznanja,

da prodaja oblačila za dame in gospode, Perkale, Zephyr in drugo manifakturno blago posebno za sponladni in letni čas, blago vseh kakovosti in po najnižje mogočih konkurenčnih in stalnih cenah.

Vzorec najnovejše izbere se na zahtevanje pošiljajo brezplačno in poštne prosto.

Anton Kuštrin

Gosposki ulic. h. št. 25.

prilagoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zobotu Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidarič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družba sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

DENAR

po 4%

Amortizacijsko posojilo ponujamo na 15 do 65-letno odplačevanje potom prvih kreditnih zavodov iz Budimpešte in inozemstva do 1/4 cenilne vrednosti proti vknjižbi na I. in II. mesto.

Dobni kredit! Duhovnikom, častnikom, državnim in zasebnim uradnikom, trgovcem, obrtnikom s porokom ali brez poroka na 1 do 15-letno odplačevanje. Izvršuje se hitro, kulantno in diskretno.

Konvertirja bančnih in privatnih dolgov

Meller Lajos és Társai, bančni zavod

Budimpešta, VI. Dávid-utza 15.

(Protokolirana tvrdka.) (Prosi se marko za odgovor.)